

ԿՈՆԴԱԿ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

ԽՈՐԷՆ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ԱՆՀԱՍԱՆԵԼԻ ԿԱՄՕՔՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՊԵՏ ԵՒ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՅ ԾԱՅ-ՐԱԳՈՅՆ ՊՍՏՐԻԱՐՔ ՀԱՄԱԶԳԱԿԱՆ ՆԱԽԱՄԵԾԱՐ ԱԹՈՌՈՅ ԱՐԱՐԱՏ-ԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՅԻՈՅ ՍՐԲՈՅ ԿԱԹՈՒՂԻԿԷ ԷԶՄԻԱԾՆԻ

Առաջնորդաց Մերոց եւ Հոգեւոր պաշտօնէից, Երեսփոխանական ժողովոց, Կեդրոնական եւ Գաւառական վարչութեանց եւ ամենայն հաւատացելոց ի վիճակս Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ, որք յեկեղեցւոյ, յԱմերիկայ, յԵգիպտոս, ի Պարսկաստան, յԻրաք եւ յայլուր, շնորհիւ, սէր եւ խաղաղութիւն Տեառն եւ ողջոյն Հայրապետական եւ օրհնութիւն:

Նախ որպէս նախանդամ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդոյ եւ այժմ որպէս ընտրեալ Հայրապետ եւ Գլուխ Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ, ի քանի մի ամաց հետէ տեսանեմք զայնպիսի ժողովրդս իրադարձութեանց ի վիճակս արտասահմանեան Հայոց, որք համակեն զսիրտ Մեր եւ զհոգի վճօք եւ սրտաւորեամբ: Գրեալ է յամենայն վիճակս Մեր ի սփիւռս տեսանեմք զբարձրացեալ զգլուխ իւր հոգի երկպառակութեան եւ կուսակցական վաճառագոյն պայքարաց, բաժանելով յեկեղեցւոյ մեր եւ գործադրելով հակառակ միմեանց զայնպիսի արարս, որք վնասակարք են եւ բեկանեն զանուն եւ զպատիւ ազգի մերոյ յայն օտար ազգաց, յորոց միջի բնակեալ կան: Ի կրից մղեալ, պղծութեալ եւ անյասակ մտք կատարին դէպք եւ արարք, որք չեն վայել երբեք քաղաքակիրք եւ յառաջագիւղ ազգաց, որպիսիք են սպանութիւնք, ծեծք եւ անպատեւութիւնք ուղղեալ ոչ միայն ընդդէմ աշխարհականաց այլ եւ սրբազնագործ պաշտօնէից:

Տխուր երեւոյթք այսպիսիք յանախեալ եւ հասեալ են յասիման այլանդակութեան մանաւանդ ի վերջին ժամանակս ընդ պատշաճ կարգադրութեան եռագոյնն դրօշի: Անտեղի է հրահրել զկիրս յանուն նորա եւ բաժանել զազգ մեր յեկեղեցւոյ բնակս, որք որպէս բռնամիտ եւ զհակառակորդս ընդդէմ միմեանց կան, մինչ զի ոմանք ի պետութեանց ստիպեալ եղեն արգելով զգործադրութիւն նորա, որպէս զխռովութեանն պատճառի:

Արտայայտութիւնք յախուռն կրից կերպաւորեալ ի գործողութիւնս բռնութեան անուանարկութեան եւ խռովութեան յարուցանեն զեղջ եւ զապաւառանս ի բազում ազգայինս մեր, հեռու մղելով զնոսա ի գործակցութենէ ազգաբնութեան, եւ զարքուցանեն զարհամարհանս եւ զատելութիւն ի մէջ օտարաց վասն անհամբոյր եւ խռովարար արարմանց:

Հաստատմբ մեր ի գաղթավայրս ի հետեւանս այդպիսի հակամարտութեանց եւ երկպառակութեանց առաւել եւ առաւել տրոհին ի մասունս, վա-

նելով յինքեանց զհոգի համեաւթութեան եւ փոխադարձ զիջողութեան եւ որպէս բեւաբան զմիմեամբք ելանելով, վերածեն զկեանս իւրեանց յիսկական խառնակութիւն բարեշնչեան, կորուսանելով զունակութիւն իմանալոյ զեզուս միմեանց ի համագործակցութիւն, ի մտաւոր եւ ի բարոյական յառաջադիմութիւն ընդհանրութեան:

Հարուածք, զորս ընկալաւ ժողովուրդ մեր ի հետեւեան անաւոր պատերազմին, բարունակին եւ այժմ գալ ի վերայ նորա ի գաղափարս ի ձեռն երկպառակութեան եւ անկոպար կուսակցական խռովութեանց, ջլատելով զկարողութիւն նորա ի բուժումն վիրաց եւ ի յառաջադիմութիւն կենաց յօսար սահման: Ծառ հղակոսոր կարօտի խնամոց եւ հոգասարութեան եւ չկարէ դիմանալ նորանոր հարուածոց:

Այսու Հայրապետական կոնդակաւ մերով, որպէս հայր հաւատացելոց եւ Գլուխ Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ, յորդորեմ գամենեսին ի զգաստութիւն եւ ի խաղաղ գործակցութիւն: Հաւաստիք եւ հիմունք յառաջադէմ գոյութեան եւ պահպանութեան ազգիս ի սփիւռս ի միութեան է միայն, զի անմիութիւն ծնող է չարեաց ըստ փաղցրախօս մատենագրին, որպէս եւ ի կեանս ձեր տեսանեմք:

Պատուիրեմք ամենայն Առաջնորդաց եւ Հոգեւոր պատշտօնէից արտասահմանեան վիճակաց Մերոց եւ յորդորեմք գերեւթիսանական ժողովս, զԵղորդական եւ զԳաւառական վարչութիւնս հեռու մնալ ի կուսակցական եւ ի փաղափական պայքարաց, չգործադրել զեռագոյն դրօս եւ կամ զայլ ինչ նշանակ, որք ունին զբնոյթ փաղափական, զի Եկեղեցին եւ վարչական հաստատութիւնք նորա չեն ասպարէզ փաղափական եւ կուսակցական պայքարաց, այլ հոգեւոր շինութեան եւ խաղաղութեան:

Որդեակք իմ սիրելիք, ի մի գումարեցէք գամենայն կարողութիւնս ժողովրդեան մերոյ ի շինութիւն եւ ի բարգաւաճումն դպրոցաց, աստուածահանոյ հաստատութեանց, մայրենի լեզուի, ի ծաղկումն գրականութեան եւ ի պայծառութիւն Եկեղեցւոյ, զի սոքա են առհասարակեայ եւ ապացոյցք գիտակցական միութեան եւ պահպանութեան ազգիս ի մէջ հեռաւոր եւ այլալեզու ժողովրդից:

Պատուիրեմք Առաջնորդաց Մերոց ընթեռնուլ զբարեբանական կոնդակս զայս յամենայն Եկեղեցիս եւ յաղօթատունս, որք ընդ իշխանութեամբ իւրեանց են, այլ եւ ի սոյն միտս փառքել յունկն հաւատացելոց եւ զնոյնն առնել պատուիրել ամենայն հոգեւորականաց, զուն գործելով բառնալ զվնասակար կրօնին երկպառակութեան ի միջոյ:

Մարդքեմք, զի Հոգի Աստուծոյ, որ ի խաղաղութեան միայն երեսի եւ ոչ յամպրոպս եւ ի փոքորիկս ըստ գրոց, հանգիցէ ի վերայ ձեր եւ ի վերայ ամենայն հոգեւոր զաւակաց Մերոց ի սփիւռս, ամէն:

Ի 126 Նոյեմբերի 1933 ամի
Ըստ Տումարիս ՌՅԶԳ
Ի Հայրապետութեան Մերոյ յԲ. ամի
յԱրարատեան Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի
Ի վարարեապատ
Թ. 1341

(Իսկականին վրայ ստորագրուած է.)
ԽՈՐԷՆ Ա.
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ